

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU - GOVOR

Ob neki razstavi v moji službi je po koncu vodstva pristopil k meni varnostnik iz ene od bivših jugoslovanskih republik in poskušal modrovati: Slovenci niste toliko vojaški narod, kot ste kulturni. Odgovoril sem: res je, da nam kultura veliko pomeni, a v zadnji vojni smo zmagali!

Tale zgodba nam nakazuje dve lastnosti, s katerimi se je slovenski narod izkazal v bližnji zgodovini: 1. Slovenci imamo do kulture poseben odnos. 2. Slovenci smo lahko odlični vojaki, če se tako odločimo. V vojnah 20. stoletja smo bili v ozemeljskem smislu vedno zmagovalci. In zdaj pride na vrsto žalostni del: na političnem parketu so bili možje prevečkrat sloni v trgovini s porcelanom. Res je, da so po bitki vsi generali pametni, toda po prvi svetovni vojni bi zadostoval preudarni pogled na jezikovno karto in dejstva bi bila na dlani. Avstrijci, tisti nemško govoreči, so nam bili pripravljeni odstopiti boroveljski sodni okoliš, toda v Ljubljani so z referendumom, katerega za nas ugoden razplet je bil iluzoren, postavili koroške kraje z večinskim slovenskim prebivalstvom na kocko. Prav tako so zelo neodločno podpirali generala Maistra, ki je imel pogumno in drzno vojaško iniciativo. Le nekoliko mesecev pred vzpostavitvijo rapalske meje je bila posneta fotografija, na kateri takratni župan Ivan Tavčar v Codroipu, ki je oddaljen 60 km od današnje meje, spremlja mimohod 2. gorskega strelskega polka, takrat naše vojske. A ko je antanta prebila fronto in prodrla v notranjost naših dežel, je bil Svetozar Borojević pripravljen ponovno zavzeti Trst in Gorico. Tudi tega vrlega moža niso podprli. Beograd ni bil pretirano zainteresiran za naše kraje, saj ni šlo za njihove interese.

Nato je sledilo tragično obdobje za naš narod: fašizem je na ozemlju, ki ga je po prvi svetovni vojni zavzela italijanska država, preganjal nekaj najbolj temeljnega, kar pripada narodu, to je materni jezik. Takrat se je zopet pokazala ljubezen do slovenske kulture: ljudje so tvegali življenja za svetinjo, ki se je gradila stoletja, to je naš narod. Pod krinko gasilskih društev in verskega življenja so Primorci gojili slovensko pesem in pisano besedo, duhovniki so poleg pastirskega dela gojili duha bl. Slomška, ki je dejal: dolžni smo spoštovati svoj jezik! Poleg vsega je skupina izrednih mož ustanovila organizacijo TIGR, ki je s svojo odločnostjo poslala v Rim ultimativno sporočilo: Slovenci ne bomo klonili! Ali se lahko veliko narodov pohvali s tako vojaško drznostjo in ljubeznijo do svojega naroda? To obdobje zopet pričuje o tem, da smo Slovenci lahko odlični vojaki!

Ko nadaljujemo časovni lok v obdobje II. sv. vojne, vsakega resnega domoljuba navdajajo mešani občutki. Komaj so se zacelile rane iz prejšnje vojne, že je začela divjati nad našo deželo nevihta ne dveh, temveč treh totalitarnih režimov ... Kar nekaj desetletji smo poslušali mite o borbi proti okupatorju, ki je bila v veliki meri krinka za komunistično revolucijo. Samo na Notranjskem so komunisti pred ustanovitvijo katerekoli vaše straže ubili več ljudi, večinoma domoljubov, ki so skrbeli za versko življenje in ljudem z gospodarsko uspešnostjo dajali delo, pobili več Slovencev, kot jih je bilo umorjenih med obema vojnama zaradi fašizma. Na Štajerskem je partija pred napadom nacistične Nemčije na Sovjetsko zvezo zaradi pakta Hitler Stalin prepovedala vsak upor. In tudi kasneje: vsakdo, ki je želel organizirati obrambo izven okrilja komunistov, je bil umorjen! Vsak umor človeka je žalosten, a najbolj tisti, ko brat ubije brata ... Leta 45 zato ne moremo govoriti o osvoboditvi, saj smo okupirali same sebe. Sledila so desetletja gospodarske neuspešnosti, zatiranje svobode mišljenja, govora in pisane besede ter krščanskih korenin, ki so bile nepogrešljivo vpletene v tkivo slovenskega naroda ...

Konec 80-tih let prejšnjega stoletja je večinoma Slovencev rekla: dovolj je tega! Zakaj smo l. 91 poprijeli za orožje in s tem tvegali življenja? Zaradi naše kulture! Takrat smo spoznali, da se lahko naša dediščina in nadaljnja ustvarjalnost ohranita in razcvetita le v samostojni državi. In takrat je nekaj pogumnih, sposobnih in vrlih ljudi spoznalo resnično naravo zveri, vzrejene od krvi mučnikov in nacionaliziranih, to pomeni nakradenih tovarn. Spoznali so, da se marxistična buržoazija, ki je imela zaslonbo v takratni, vse prej kot ljudski armadi, zlepa ne bo želela odpovedati svojim privilegijem. Proces osamosvojitve se je začel z besedami, ki so jih na glas izrekli in zapisali kulturniki: Slovenci potrebujemo svojo samostojno državo! Ne le to. Sporočilo 57. številke NR je bilo med drugim: Slovenci potrebujemo parlament in demokracijo! Svetla točka tega obdobja je bila enotnost in kirurška natančnost, da smo lahko osamosvojitve izpeljali pravno neoporečno in učinkovito. Poudariti velja, da je novo nastala slovenska država ponudila takrat roko vsem njenim prebivalcem, ne glede na versko ali nacionalno ozadje. In še nekaj velja poudariti, kar se premalokrat pove: srčni podporniki osamosvojitve so bili takrat pripadniki pomladnih strank in pa naša diaspora v Argentini (ter seveda v ZDA, Kanadi, dr. Ljubo Sirc na primer VB itd.) To pa je bilo boleče za sile kontinuitete! Medtem, ko sta Janez Janša in Tone Krkovič nevarno tvegala življenja za dobrobit našega naroda, je kasnejši obrambni minister R. Jaklič podpisoval izjavo za demilitarizacijo Slovenije ...

Spoštovani prisotni: ne pozabimo: skrajna levica (če zmerna sploh obstaja?) je neverjetno militantna takrat, ko gre za komunistično revolucijo in neverjetno gandijevsko-pacifistična takrat, ko je treba braniti svojo dediščino, svojo kulturo, svoj narod, celo svoje telo ...

Žal vemo, kako se je nadaljevala pot samostojne Slovenije. Svojim vzvodom moči se sile kontinuitete niso odpovedale. Doživeli smo mnogo, premnogo divjega lastninjenja, medijskih manipulacij, laži, norčevanja iz pravne države, to pomeni kršenja človekovih pravic. Preveč je bilo tega! Toda tukaj smo zbrani ljudje, ki nam domovina nekaj pomeni! Naj nam te slabe stvari ne odvzamejo poguma, saj smo v razmerah, ki so nam bile na razpolago, dosegli ogromno, skoraj nemogoče. Pred nami je mnogo nalog, zato ni čas za počitek. Slovenski narod moramo ozavestiti, da bo spoštoval svojo vojsko, ki je pravzaprav tudi del naše kulture! Rodilo se bo še mnogo naših otrok. Njim smo dolžni že od ranih dni z zgledom privzgojiti ljubezen do jezika, likovne umetnosti, običajev, bontona, vsega, kar se je tu oblikovalo skozi stoletja. Zato večkrat ugasnimo televizijo in vzemimo naše otroke v naročje in jim preberimo kaj iz knjig, čeprav to po celem dnevu zahteva napor. Odpovejmo se čemu drugemu in jih vpišimo v glasbene šole, da bodo tudi s pesmijo opevali našo domovino! Če želimo stabilno družbo, potrebujemo izobražene ljudi, to pomeni kvalitetno šolstvo! In ne pozabimo naših policistov in vojakov, ki skrbijo za našo varnost in red. Prizadevajmo si, da bodo imeli boljšo opremo in plače! Dalje: ukvarjajmo se s tem, kako graditi infrastrukturo, ceste, šole, knjižnice, in ne s tem, kako naj otrokom v imenu človekovih pravic (gre seveda za zlorabo), odvzamemo bodisi mater bodisi očeta! Predvsem pa: zavedajmo se: država smo mi in če država financira umetnika, smo mi njegov delodajalec. Nismo dolžni financirati tiste dejavnosti, ki se ima za umetnost, ko žali slovenske vrednote, slovensko državo in krščanstvo! Naj jih v demokraciji, ki jo imamo zaradi domoljubov, v skladu s svobodo govora podpirajo iz svojih žepov tisti, ki to hočejo. Ampak mi tega nismo dolžni! To ni kulturni boj, ampak zdrava pamet. Imejmo toliko samozavesti, da rečemo večkrat bobu bom in jo uporabimo!

Mi pa, ki smo tukaj zbrani: obiščimo kdaj strelišče, pustimo se podučiti od inštruktorjev in vsake toliko vadimo rokovanje z orožjem, saj je to del splošne izobrazbe vsakega treznega človeka!

In za zaključek: vsak domoljub je dolžan ljubiti svoj narod, zato svojih bratov in sester v krvi ne sme mučiti s predolgimi govori! Spoštovane gospe in gospodje, uživajte naprej v kulturnem programu ter v razstavi!

Matjaž Lulik

predsednik Območnega odbora Združenja VSO Velike Lašče, Škofljica, Ig in Brezovica

Ljubljana, 9. 2. 2017